

ERA.T-76.1.676

P-747

EESTI NSV MINISTRITE NÕUKOGU RIIKLIK EHTUSKOMITEE
TEADUSLIK RESTAUREERIMISE TÖÖKODA

OBJEKT: Tallinna vanalinn

ŠIFR. NR.: TT-2-66

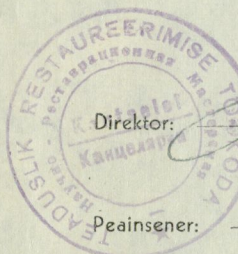
TELLIJA: Tallinna Arhitektuuri Mälestusmärkide Kaitse
Inspeksioon

TEOSTAJA: Teaduslik Restaureerimise Töökoda

Väljavõtte

Tallinna vanimatest kinnisturaamatutest

II osa.

Direktor: [Signature]

/V. Saks/

Peainsener: [Signature]

/H. Loog/

Projekt-sektori
juhataja: [Signature]

/E. Sedman/

Peaspetsialist
ajaloo alal: [Signature]

/H. Üprus/

Peaspetsialist
arhitektuuri alal: [Signature]

/P. Zobel/

Objekti autor: [Signature]

/S. Allika/

TALLINN 1967

Väljavõtted Tallinna vanimatest kinnistu-
raamatutest, koostatud dots. L.Tiigi poolt
1966.a.

II osa

Akteeritud TRT poolt 1966.a. novembris

Jrk. nr.	Aadress	Kinnistu nr.	Lehek. arv
1.	Niguliste 22 / Dunkri 23 / Rataskaevu	572	3,5
2.	Niguliste 22 (osa)	571	4,0
3.	Niguliste 20	570	4,5
4.	^{Dunkri} Niguliste 21	313	3,5
5.	Niguliste 18	569	4,0
6.	Niguliste 16 (osa)	568-II	4,0
7.	Niguliste 16 (osa)	568-I	3,5
8.	Dunkri 19	312	1,5
9.	Niguliste 14	567	3,5
10.	Pikk 20	72-I ja 72-II	1,0
11.	Pikk 20	70	4,5
12.	Pikk 22	69	3,5
Kokku:			41,0

Seega kokku 41,0 : 24 = 1,71 a/pg.

KOMPLEKTEERINUD :

R. ZOBEL,

TRT PEASP. ARH-ALAL

3

Niguliste tän.nr.22 / Rataskaevu t. 9 / Dunkri t. 23.

Ulatub kolmele tänavale. (Kinnistu nr. 572)

10.02.1408 (Erbebuch III, 591) Godke Straete loovutab Clawes Berger'ile ühe kinnistu, see on nurgamaja, mis asub kullassepp Bode (perekonnanimega Ruland) vastas. Godkele kuulub selles majas 45 riimarka, millelt kasvikut tuleb maksta mihklipäeval.

- Godeke Strate oli kaupmees ja saanud mitme kinnistu omanikuks abiellumise teel. - Clawes Berger oli kingsepp.

6.07.1408 (Erbebuch III, 598) Clauwes Berger ja tema naaber Hans Hemelrik (kinnistu nr.570) registreerivad kokkuleppe, et nende vahel, talli peal asuv renn kuulub Clawes Bergerile, kes selle peab korras hoidma omal kulul igavese ajani. - Siin ei ole selge, kas mainitud tall ulatub Niguliste või Dunkri tänava äärde.

23.03.1430 (Erbebuch III, 987) Clawes Berger loovutab Hermen Volentas'ile kinnistu, mis asub Niguliste kalmistu vastas tänava nurgal ja kullassepa Eggert van der Moleni kinnistu (nr. ...) kõrval. Vesi räästalt võib langeda Eggerdi maja poole, renni hooldamine kuulub mõlemale. Majal lasuvad võlad: Pühavaimule 130 riimarka ja Clawes Bergerile 170 marka.

22.01.1434 (Erbebuch III, 1074) Clawes Bergeri nimel loovutab rashärra Gise Richardes kullassepale Hinrik Viffhusen'ile kinnistu, mis asub Niguliste kalmistu vastas asuval nurgal, Eggerd van der Moleni kõrval. Räästavesi võib langeda Eggerdi õue ja renn nende majade ja tallide vahel ning Cord van deme Berne vahel (tänav

pool) kuulub mõlema (Hinriku ja Eggerdi) hooldamisele. Kinnistul lasuvad võlad: Pühavaimu seegile 130 riimarka ja Claves Bergerile 170 marka.

29.04.1440 (Rentenbuch 917) Hinrik Viifhuzen on laenanud oma elamu peale Hunninchuzeni leselt 100 riimarka.

8.04.1473 (Altes Hauptbuch 280-a) rauhärä Hinrik Hunninghuzen koos oma venna Diderik'uga loovutavad kullassepale Claves Mus'ile kinnistu, mis asub Niguliste vastas asuval nurgal, Claves maalri (Sittow) maja, kus praegu sees elab Hans Wagehals, kõrval, koos elamu taha ehitatud kahe kiviaidaga. Kinnistule kuulub rüüstavee langemise õigus maaler Clavesi õue ning renn nende majade ja talude vahel ja edasi Herman Isermani maja (milles eluneb Symon van der Oze) vahel, kuulub mõlema hooldamisele.

- Claves Mus sai Tallinna kodanikuks 1451 ja tema testament pärineb 1478. aastast.

18.10.1493 (AHB, 280-a) Claves Mus'i lese (Margarethe) võõrmündrid loovutavad Jasper Rauenstorp'ile eelmainitud kinnistu koos kiviaidaga selle taga. Need asuvad Niguliste kiriku vastas, tänava nurgal, Lühikese jala ülespääsu ees.

- Jasper Rauenstorp (ilmselt kullassepa Bertold Rauenstorpi poeg) sai kodanikuks 1492.

27.05.1538 (AHB, 279-b) Hinrich Noorthman ja Lambert Glandorp loovutavad eelmainitud kinnistu Lorentz thor Lure'le (ka thor Lar, Lare, van der Lar). - Viimane sai kodanikuks 1536, oli ametilt kullassepp ja viimati mainitud 1548. aastal.

23.09.1542(AHB, 279-b) Jasper Rauenstorp (junior) enda ja oma venna Bertelti ja teiste kaaspärijate nimel loovutab selle kinnistu Lambert Glandorp'ile. - See sai koda-

nikuks 1537. aastal.

3.05.1623 (NHB, 349) üldise Jumalalaeka eestseisjad loovutavad eelmainitud kinnistu, mis asub tänavanurgal, vastu Niguliste kirikut, Hinrich Schulte lese maja (nr. 571) kõrval, (Niguliste kiriku pastorile 1608-1632) magister Johan Cnopius'ele.

1.05.1646 (NHB, 349) Johan Cnop'i (junior) volinik loovutab tema nimel isale kuulunud maja, mis asub tänava nurgal, Niguliste kiriku vastas, Martin Bütner'ile.

- Viimane sai kodanikuks 1644. aastal, mil abiellus raehärra Herman Rõmeri tütre Margaretaga; elukutselt oli ta "Krautkrämer" (umbes apteeker) ja kuulus Suurgildi; ta suri 1670.a. ning tema lesk 1675.a.

Järgnevalt oli kinnistu valdajaks ilmselt nende poeg, kaupmehes Herman Bütner (sai kodanikuks 1679 ning suri 1693), kelle lesk, Gerdruta Catherina Hetling suri 1705.a.

7.05.1707 (NHB, 349) oksjonil müüdud surnud Herman Bütneri elamu loovutab kohtufoogt oma klesannetes Johan Jobst Fürstenau'le, paruni ja oberstleitnandi Berend Wilhelm Taube poolt volitatud isikule. Kinnistu asub Kuninga tänava nurgal, surnud Nicolaus Rode elamu kõrval.

- Joh. Jobst Fürstenau sai kodanikuks 1690 ning suri 1710; ta suri Suurgildi eldermanina, kuid antud juhul oli ta ainult kodanikuks, kes vastutas kinnistu tšelise omaniku parun Taube kohustuste täitmise eest seoses kinnistu omanisega.

24.10.1738 (NHB, 349) kinnistu tšelise omaniku, oberst Berend Erich von Schwengelln'i volinikuna loovutab Jürgen Mansfeldt (kod. 1715. aastast, kaupmehes) nurgemaja, mis

asub sadulsepa Johan Schmitti maja (nr. 571) kõrval,
kaupmehele, August Carl Wilhelm Schneider'ile. - Viimane
sai kodanikuks 1734. aastal ja on maetud 1757.a.

Selle kinnistu järgmised omanikud olid:

1769 - Carl Gottlieb Intelmann, kaupmees 1764-1792

1786 - Gottlieb Pfütznor, Ülem-maakohtu arhivaar,

1772-83 Tallinna raehärra.

1792 - Friedrich von der Howen, Hofrat und Kreishauptman

- Gustav Weiss, kullassepp 1791-1818

1805 - Jacob Johan Eiland, rätsepmeister

1842 - vennad Johan-Theodor Eylandt ja
Johan-Emil Eylandt.

1851 - Berend von Maydell (temale kuulus ka nr. 571)

1904 - Oskar Augusti poeg Kursell.

Arakiri õige

Niguliste tän. nr. 22 (osa) (kinnistu nr. 571)

Ilmselt on siin 15. sajandi algul tegemist väikese majaga resp. kinnistuga, mis asus nr. 572 ja 570 vahel Niguliste tänava joonel.

31.10.1407 (Erbebuch III, 581) Herman van Korne loovutab ühe kinnistu, mis asub Niguliste kalmistu vastas, koosnerile Hans Voegel'ile. Herman van Korne'le kuulub selles majas 30 riiamargane kapital. - Herman van Korne esineb Tallinnas jõuka kullassepana aastail 1385-1419, kelle käest käib läbi terve rida kinnistuid.

29.08.1412 (Erbebuch III, 673) Hans Vogel loovutab oma kinnistu Niguliste kalmistu vastas Eggerd kullassepale (perekonna nimega - van der Molen). - Viimane sai kodanikuks 1409 ning teda mainitakse veel 1438. aastal, mil ta laenab oma kinnistule 60 riiamarka Bernt Bogel'ilt (Rentenbuch, 899).

1473. aastal kuulub see kinnistu juba maaler Clawes Sittow'ile ja selles elab Hans Wagehals (AHB, 280-a). Clawes van der Sattow sai kodanikuks 1457. aastal.

11.11.1485 (AHB, 275-a) Clawes meleri lesk oma vöörmündritega (rhr. Marquard v.d. Molen, Hans Rissenberch ja Jacob Lubban - kaks viimast on kullassepad) loovutab selle elamu, mis asub Clawes Mus'i (nr. 572) ja Symon tor Ose (nr. 570) vahel, Hans Wagehals'ile.

- Hans wage den hals on saanud kodanikuks 1457. aastal.

13.10.1497 (AHB, 275-a) selgub, et eelmainitud Hans Wagehalsi kinnistu on völa ja kasviku maksmata jätmise tõttu kohtu teel tagasi nõutud endisele omanikule resp. selle lesele ja nüüd lese uus mees, klaasissepp Diderick

van Ketwich loovutab selle kinnistu mõõgasepale (swertfeger) Clawes Boije'le. - Viimane on saanud kodanikuks 1497 ja surnud enne 1505. aastat.

1505.a. (AHB, 275-a) surnud Clawes Boye lese vöörmündrid (Lenardt tomsleger ja Jacob Becker) loovutavad selle kinnistu Albert van Bileveld'ile. - Albrecht van Bilefeldt sai kodanikuks 1495 ja on surnud enne 1526. aastat.

1.05.1539 (AHB, 276-a) Jumalalaeka eestseisjad (Hans Bade ja Curt Munsterman) loovutavad eelmainitud kinnistu, mis asub Hans Wagehalsi (nr. 570) ja Lorentz thor Lare (nr. 572) vahel, sepale, Pawel Schulte'le. - See sai kodanikuks 1533, kuid 1540-dal aastal mainitakse surnuna. 10.03.1540 (AHB, 276-a) Pawell Schulte pärijate volinikuna Curdt Vencke loovutab selle maja Tallinna rae sekretärile Johan Czulstorp'ile. - Viimane sai kodanikuks 1537 ja seejärel ka raesekretäriks.

22.04.1540 (Aa 16, nr. 618) esitavad Hinrich van der Beke lese vöörmündrid selle kinnistu kohta kohtuliku hagi. Joh. Czulstorp esitab nädala võrra hiljem (Aa 16, nr. 620) sellele vastuväite, et P.Schulte surma järel esitatud hagi põhjal määrati maja seegile ja selle kaudu on tema omandanud maja õiguslikel alustel.

28.10.1541 (AHB, 276-a) Johan Czulstorpi lese ja laste vöörmündrid loovutavad maja ja õue, mis asuvad Hans Wagehalsi (nr. 570) ja nurgamaja (nr. 572) vahel, Herman Smydt'ile kui tema ostu.

22.10.1557 (AHB, 276-a) Herman grofsmiiti (järelilikult ametilt sepp = smydt) lese vöörmündrid loovutavad Henrich grofsmiitile (= sepale) ja kuna tema ei ole kodanik, siis tema asemel Joachim Belholt'ile maja ja õue, mis asuvad L. Glandorpi ja Mathias Wagehalsi vahel.

12.11.1560 (AHB, 276-a) raehärra Joachim Belholt loovutab selle kinnistu (maja ja õue) nüüd Henrich Grofsmed'ile. - Viimane peaks nüüd juba olema kodanik, kuid kodanikuna esineb ta alles üldisel vandeandmisel 6. juunil 1561 (Henrich Grofsmit)

9.11.1574 (AHB, 276-b) Hinrich Sandtmani (des groten) lese vööründrid loovutavad Hans Schulte'le ja Hans Sadeler'ile kui Hinrich Sandtmani (des kleinen) lese vööründritele eelmainitud maja, mis asub Lambrecht Glandorphi (nr. 572) ja Godert Horstmani (nr. 570) vahel. - Samas loovutavad väikese Hinrich Sandtmani lese vööründrid selle maja Bastian Vischer'ile (als brutschatt). - Samas loovutab Bastian Vischer eelmainitud maja ja õue Andress Hunninkhusenile ja Curdt stür de man'ile kui Hinrich Schulte lese Barbara vööründreile.

- Hinrich Schulte oli saanud kodanikuks 1570.a. ja oli arvatavasti 1540.a. sama kinnistu omanikuna surnud Pawel Schulte poeg.

14.05.1633 (NHB, 348) sissekandest selgub, et lesk Barbara on hiljem abiellunud uuesti kellegi Wegener'iga.

Viimasest abielust sündinud poja, Thomas Wegeneri lese Catrine sõjaaegne vööründer loovutab nüüd mainitud Thomas Wegeneri pojale, Türi pastorile, Ludovicus Wegener'ile maja, mis asub magister Johannes Cnopiuse (nr. 572) ja surnud Gerdrut Vianti maja (nr. 570) vahel.

31.10.1665 (NHB, 348-a) Järva praosti Ludwich Wegeneri väimees Bartolt Buspeteki oma äia volitusel loovutab selle maja, mis asub Martin Bütneri (nr. 572) ja surnud Frantz Hartmani (nr. 570) vahel, rätsepmeistrile Niclaus Rhode'le. - Viimane pärines Jönköpingist (Rootsis) ja

sai Tallinna kodanikuks 1663.a. Tema nimel oli maja veel 1707. aastal.

Vahepealne lüli puudub, kuni -

10.04.1722 (NHB, 348-a) kaupmees Johan Christian Harder (kodanik 1718.aastast) oma naise Christina Schröderi teadmisel loovutab sedulsepale Johan Schmitt'ile kinnistumis asub Kuninga tänaval, parun Taube maja (nr. 572) ja surnud Johan Spechti maja (nr. 570) vahel.

- Johan Christian Harder oli pärit Tallinnast ja saanud kodanikuks 1718.a., mil abiellus kohaliku kaupmehe Adam Johan Grassmani (kod. 1707. aastast) lesega, Christina Schröderiga. Kes neist selle maja perekonda tõi, ei ole selge.

Johan Schmidt pärines Nürnbergist ja sai Tallinna kodanikuks 1716. aastal, abielludes pagari Matthias Lohmani tütre Hedwig'iga. Ta suri 1758.a. ning tema lesk 1779.a. Kinnistu läks pärandina üle nende pojale, sedulsepale Christoph Martin Schmidt'ile, kes sai kodanikuks 1782 ja suri 1808. aastal.

Selle kinnistu järgmisteks omanikkudeks olid:

1813 - Johan Jacob Eyland, rätsepmeister (ka nr. 572 omanik).

1842 - selle pojad (ka nr. 572)

1851 - Berend von Maydell (ka nr. 572)

1876 - Oscar von Kursell (ka nr. 572)

1904 - Oskar Augusti p. Kursell (ka nr. 572)

1907 - tema pärijad (ka nr. 572).

Arakiri õigs

Niguliste tänav nr. 20

(kinnistu nr. 570)

Arvatavasti kehtib selle kinnistu kohta teade 1343. aastast (Erbebuch I, 560), milles raehärra Wenemar Hollogheri õne suumatud Hinricus Tatere aknad võivad jääda niikauaks kui seda lubab härra Wenemar. Kokkulepe puudutab ka nende vahel asuvat müüri, selle ühist kasutamist. 1361. a. (Erbebuch II, 20) Swenekin Tattersen loovutab oma kinnistu, mis asub Niguliste kiriku juures, Johannes Hamer'ile.

16.12.1373 (Erbebuch II, 476) raehärra Johannes Hamer loovutab oma kinnistu, mis asub Niguliste kalmistu vastas ja Herman Grote kõrval, Nicolaus Gronink'ile (cellator).

7.03.1376 (Erbebuch II, 555) on jälle kokkulepe müüri kasutamise asjus Nicolaus Groning'i ja tema naabri Hermannus Palborni vahel.

26.04.1381 (Erbeb. II, 750) Nicolaus Grüninge lesk loovutab oma kivimaja koos aiaga, mis asuvad Niguliste köstri-maja (custodie) vastas, Woldemarus van Vorden'ile. Niguliste kirikule kuulub selles majas 15 riimarka.

12.09.1382 (Erbeb. II, 833) Woldemarus van Wezenberghe (ilmselt identne eelmainitud W.v. Vordeniga) loovutab oma kinnistu, mis asub Niguliste vastas ja varemini kuulus Nicolaus Gruning'ile, nüüd Thidekinus glaserweter'ile (= klaasiesep).

10.02.1408 (Erbebuch III, 590) Tidike glazerweter'i võõrmündrid loovutavad Hans Hemelrike'le seni Tydeke glaserweterile kuulunud kinnistu, mis asub Niguliste kalmistu vastas. Sellel majal lasuvad kapitalid: Niguliste kirikule - renti 1 mark, Jaani seegi kirikule samuti ühe mark renti ja Gosschalk van deme Røde'le

Üks mark renti aastas.

1.12.1452 (Erbeb. III, 1302) pagar Tideke Stenwede loovutab Hemmelrike lese ülesandel ja volitusel viimasele kuulunud kinnistu, mis asub Niguliste kalmistu vastas ja Hinrik Kroeweli kinnistu (nr. 569) kõrval, Hermen Sermann' ile (ka Iserman) samade õigustega nagu see oli enne kuulunud Cord van dem Berne'le. Kinnistul lasuvad kapitalid: Hemmelrike lesele 200 riimarka, tema tütrele Lutgart'ile 30 mk., Jaani seegile 15 mk., Niguliste kirikule 15 mk. - Cord van dem Berne esineb esmakordselt 1408.a. (Erbeb. III, 603). 1420.a. on ta linna teenistuses (stat deynert - vt. Rentenbuch, 618), määrab oma esimesest abielust tütrele Birgittele pärandiosa ja samuti ka oma kasulastele, s.o. Hans Hemelrike lastele (Rentenbuch, 619), kelle emaga ta on abiellunud; ta on surnud enne 1452.aastat, mil Hans Hemmelrike ja tema lesk loovutab kinnistu Hermen Isermanile (vt. cespool). - Viimane sai kodanikuks 1445.a. ja 1467.aastal on tema lesk juba abielus Symen van der Osse'ga (kod. 1466. aastast), kelle valdusse läheb ka kinnistu.

16.10.1506(AHB, 279-a) Mathias Koler ja Kersten Kennengeter loovutavad Symon tor Osten'ile (sic!) kuulunud kinnistu, mis asub Niguliste kiriku vastas, Albert van Bileveldi (nr. 571) ja Jacob Stenwederi (nr. 568) vahel, Euerdt Hesselsen'ile. - Viimane sai kodanikuks 1499, rae-härraks 1507, koostas oma testamendi 1529.a. Ta äritses vanalinna kinnistutega üsna laialt.

2.05.1510 (AHB, 279-a) rae-härra Euerdt Hesselson loovutab selle kinnistu Hans Wagehals'ile.

21.10.1558 (AHB, 279-a) Tonnies Wagehalsi vöörmündrid loovutavad tema vennale Matthias Wagehals'ile nende surnud isa elamu Peter Hake lese (nr. 569) ja sepp Henrichi maja (nr. 571) vahel koos kiviaidaga, mis asub õuevärava peal.- Samas Mathias Wagehals loovutab selle kinnistu (maja, õue ja aida) Godert Horstman'ile.

- Matthias Wagehals oli saanud kodanikuks 1552. aastal.

- Godert Horstman sai kodanikuks 1558 ja oli ametilt pagar.

26.06.1593 (AHB, 278-b) surnud Godert Horstmani maja kreditorid loovutavad selle kinnistu, mis asub Niguliste tänaval (in St. Nicolai Str.) Marten Schmiti (nr. 569) ja Thomas Wegeneri (nr. 571) vahel, Pühavaimu kiriku pastorile Baltazar Rüssow'ile.

30.10.1604 (AHB, 278-b) Kohtufoogtid jne. loovutavad surnud härra Balthasar Rüssowi maja ja õue surnud Albert Viandt pärijate vöörmündritele.

5.05.1618 (AHB, 278-b) Albert Viandt loovutab selle maja ja õue oma õele Gertrudt Viandt'ile.

Esimesena mainitud Albrecht Viandt sai kodanikuks 1589, oli kaupmees ja suri ilmselt 1603. aastal katku. Tema samanimeline poeg sündis 1589.a., sai 1637 Suurgildi oldermaniks ja 1640 raehärraks, suri 1653.aastal. Selle õde Gertrudt abiellus hiljem Thomas Luhr'iga ja pärast selle surma Hans Stampehliga; suri 1629.a.

20.10.1643 (NHB, 347) Hans Luhr (senior) ja Albrecht Luhr loovutavad esimese äiale ja teise vöörasisale, Suurgildi oldermanile Hans Stampeel'ile kinnistu, mis oli kuulunud nende emale ja asub Ludewich Wägeneri (nr. 571) ja Simon Wichmani (nr. 569) vahel.

- See Hans Stempeel sai kodanikuks 1618, oli kolm korda

abielus (Agneta ten Hertzen, Gertrud Visndt, Anna Koch) ning suri 1651.aastal.

16.10.1649 (NHB, 347) Hans Stampeel loovutab selle kinnistu oma v88raspojale, Albrecht Luhr'ile (vt. eespool).

19.10.1660 (NHB, 347) surnud Albrecht Luhri laste v88r-
m88ndrid loovutavad Frantz Hartman'ile kinnistu, mis asub pastor Lu88wig Wegeneri (nr. 571) ja sekret88r Friedrich Michaelise (nr. 569) vahel.

- Frantz Hartman p88rines L88ubekist, sai Tallinna kodanikuks 1660 kaubasellina; 1659 abiellus ta Elisabet Vegesackiga, kes 1674 uuesti abiellus Erdwin Erdmaniga (Licentverwalter).

30.04.1675 (NHB, 347-a) p88rijate volitusel loovutatakse eelmainitud kinnistu, mis asub Kuninga t88naival, 88lemsekret88r Andreas Alberti (nr. 569) ja Niclas Rode (nr. 571) vahel, koos tagashoovis asuva majaga (Hinterhaus) kaubasell Johan Spechtile ja kuna see pole veel kodanik, siis tema asemikule h88rra Hans Rode'le.

- Johan Specht p88rines Tallinnast, sai kodanikuks 1676, mil abiellus Elisabeth Catharina Gerberiga; ta suri 1683 ning tema lesk abiellus 1685 Christian Burchardtiga, kes sellega sai kaasavaraks selle maja. - Viimane sai kodanikuks 1685.

26.04.1726 (NHB, 349-a) eelmise omaniku poja, Berend Christian Burcharti nimel loovutatakse see kinnistu linna kellassepale Balthasar Friedrich Bogemell'ile, kes on selle oksjonilt ostnud. - Viimane p88rines Sileesiast, sai Tallinna kodanikuks 1720 ja suri 1743, tema lesk suri 1757.aastal.

23.10.1761 (NHB, 848) Raamatuk88itja Johan Boldt loovutab Kroonlinna pastori Friedrich Wilhelm Bogemelli volitusel

selle kinnistu, mis asub Kuninga tänaval, Tallinna kaupmehe, Martin Heinrich Bogemelli lesele, Catharina Elisabeth Hunnius'ele. - M.H. Bogemell sai kodanikuks 4. detsembril 1758, kaks päeva hiljem laulatati juba haigevoosis viibides ning 18. detsembril suri. Tema lesk suri aga alles 1775.a. 8.05.1775 (NHB, 848) kaupmees Jobst Johan Hunnius oma õe, Catharina Elisabethi nimel loovutab selle maja surnud apteekri, Johan Georg Closseri lesele, Gerdrutha Elisabeth Mollen'ile. - J.G. Closser pärines Gosslarist, abiellus Tallinnas n.n. väikese apteegi omaniku tütreaga 1741.a. siis 1744. aastal astus kodanikuks ning võttis üle apteegi ja suri 1775, mille järel apteek läks üle väimehele, Carl Christ. Fick'ile.

Selle kinnistu järgmised omanikud olid:

- Toompea ülempastori H.W.Wiegandi (+1780) lesk, sünd. Hetling.
- 02.04.1815 - Johan Jacob Eyland, rätsepmeister (ka 571, 572)
- 22.09.1842 - selle pojad (ka 571 ja 572)
- 13.11.1851 - Sebastian Lunkenbein, juuksur
- 24.05.1874 - Adele Therese Trellin, sünd. Lunkenbein.
- 03.10.1925 - Veera Bogdanova, sünd. Trelin
- 21.07.1931 - Hinrek Rumma.

Arakiri õigs

Niguliste tän. nr.16 (osa) Kinnistu nr. 568-I

14.05.1428 (Erbebuch III, 952) rae kämmererid loovutavad Peter Roddouwele kaks k rvutiasuvat kinnistut Niguliste kalmistu vastas.

19.10.1431 (Erbebuch III, 1023) Peter Roddouwe loovutab uhe neist (nr. 568-II) k sner Hartwich Vrome'le ning teine, mis asub eelmainitust alamal, jäab P.Roddouwele, nr. 568-I.

6.06.1432 (Erbebuch III, 1030) Peter Roddowe loovutab m ldrile, Hinrik Parcham'ile oma kinnistu, mis asub Niguliste kalmistu vastas ja otse k sner Harttich (Vrome) kõrval. Sellel kinnistul lasuvad võlad: raehärra Ludeke van deme Berge lastele 200 riimarka, raehärra Cord Snusseli lesele ja tütrele 100 marka, vikaeriale nunnade kloostriks 2,5 marka renti, Albert Lorele 45 riimarka.

- Mölder Hinrik Parcham puudub kodanikeraamatus.

27.11.1467 (Erbebuch III, 1030 ja AHB, 272-a) sissekandest selgub, et kinnistu valdajaks on klaasisepa lesk Ermegard, kes laenab sellele majale veel 100 marka Clawes Plugge'lt.

1480.a. sissekandest (AHB, 272-a) selgub, et see kinnistu on pärast 1467. aastat langenud Clawes Plugge'le (sai kodanikuks 1465. aastal), kes selle m lis Euert van Bure'le (puudub kodanikeraamatus). N lid Euert van Bure loovutab selle kinnistu Hans Gellinghusen'ile. - Viimane sai kodanikuks 1478, raehärraks 1481 ja bürgermeistriks 1502 (härra Johan G.)

1506.a. (AHB, 272-a) härra Johan Gellinckhusseni lese v orm ndrid loovutavad lese õigused selle kinnistu suhtes Jaani seegile.

1522. aastal on see kinnistu kuulunud Engelbrecht Olden-

borch'ile (sai kodanikuks 1513. aastal), kes sel aastal omandab endale lisaks ka kõrval asuva nr. 568-II (vt. AHB, 274-a).

1541.a. kuulub vaadeldav nr. 568-I veel Engelbrecht Oldenborchi pärijatele, kui need müüvad ära nr. 568-II (vt. AHB, 274-a).

1558.a. (AHB, 274-b) kantakse mõlemad Hans Bade nimele, kuna viimane on abiellunud Herman Oldendorpi lesega, kelle kätte olid koondunud nii 568-II kui ka 568-I.

12.11.1577 (AHB, 278-a) Hans Bode loovutab kaasavarana oma sugulasele Jacob Wyse'le maja ja kinnistu Kuninga tänaval, Herman von Eye (nr.567) ja Hans Bade väikemaja (nr.568-II) vahel.

20.04.1621 (AHB, 278-a) ja NHB, 344) Riia kodaniku Jacob Wiese volinikud loovutavad magister Helmholdus zur Mühlen'ile maja ja kinnistu Kuninga tänaval, Gerdt Dunte (nr. 567) ja Borries Mülleri väikemaja (nr. 568-II) vahel. - Magister Helhold zur Mühlen oli 1627-41 Kullamaa ja 1641-48 Keila pastoriiks.

25.10.1636 (NHB, 345) viidatakse vaadeldavale kinnistule, kui surnud Franciscus Illyricuse majale. - Nähtavasti seisneb küsimus selles, et Niguliste pastori (1601-12) Franciscus Illyricuse lesk abiellus eelmainitud magister Helhold zur Mühleniga, kes sel ajal elas Keilas, kuid Tallinna majas elas samal ajal tema võõraspoeg Franz Illyricus (junior), kes ca 1630-45 oli pastoriiks Jõhvis.

21.10.1718 (NHB, 344) sissekandest selgub, et H.zur Mühleni kinnistu oli pärast katku oksjonilt ostnud kapten Friedrich Wilhelm Udam ja nüüd viimane loovutab selle pagarimeistrile Samuel Scheibe'le.

- Viimane sai kodanikuks 1712 ja suri 1761. aastal.

14.05.1728 (NHB, 345-a) pagarimeister Samuel Scheibe loovutab oma kinnistu landraadile, Gotthard Wilhelm von Essenile, kuid nimeliselt Joh. Chr. Haen'ile.

24.04.1730 (NHB, 345) ostab ta endale ka kõrval asuva kinnistu nr. 568-II, ning järgnevalt viiakse need ühe kinnistunumbri alla ja kuuluvad ühistele omanikkudele.

16.10.1744 (NHB, 853) sissekandest selgub, et eelmainitud G.W.v.Essen kaks Niguliste tänavaäärset maja laskis kokku ehitada üheks (sogenannte Essensche Haus). Temalt on kinnistu läinud edasi rittmeister Korff'ile, kelle lese, sündinud Ebba Wrangelli pärandi jaotamisel langes oberst-leitnant Georg Otto Berg'ile, kes selle müüs kindral-kubermangu aktuaariusele, Otto Johan Harpe'le. Kinnistu kantakse nüüd viimase nimele. - See sündis 1713. aastal mõisavalitseja Otto Wilhelm Harpe pojana ning suri 1761. aastal.

19.10.1778 (NHB, 853) Otto Johan Harpe lese ja tütre nimel ja 1.06.1776 sõlmitud lepingu alusel kantakse advokaadi Andreas Wetterstrandi nimele senine Harpe kinnistu, mis asub Joh.R. Hetlingi (nr. 567) ja Joh. Alberti (nr. 569) vahel, kuid ilma selle majata, mis asub Dunkri tänava ääres ja käesolevast kinnistust eraldatakse (kinnistuks nr. 312, Dunkri t. 19).

- Andreas Wetterstrand sündis 1741.aastal Viru-Jaagupi pastori pojana, abiellus 1771 Tallinna bürgermeistri Joh. Reinh. Hetlingi tütreaga, sai 1783 Alam-Kohtu sekretäriks ja 1797 sündikuseks ning 1803 bürgermeistriks; ta suri 1811. aastal.

Selle kinnistu järgmised omanikud olid:

02.09.1813 - Robert Friedeman, Paide kodanik ja mõisavalitseja.

- 18.01.1827 - Anton Serowy, tantsuõpetaja (Tanzmeister).
- 17.04.1834 - Johanna Elisabeth Krüger, süüd. Scholvin
- 10.10.1869 - tema pärijad
- 12.01.1873 - (üks neist) Johanna Henriette Gedner, sündinud
Krüger
- 20.11.1879 - preili Charlotte Johanna Gedner
- 14.04.1887 - Alexander von Brewern
- 22.09.1917 - von Brever'ite (Maardu) perekondlik asutus.

- 21.11.1966.

Arakiri õigs

16.02.1366 (Erbebuch II, 181) bürgermeister Hinricus (II) Crowel loovutab oma puumaja ning tema isale kuulunud kivimaja, mis asuvad kõrvuti, Niguliste kalmistu vastas, Hinricus Haverland'ile.

- Hinricus (I) Crowel oli rauhärja juba 1333 ning bürgermeister 1347-49. Hinricus (II) Crowel sai rauhärjaks 1356, ning oli bürgermeister 1360-69.

19.01.1369 (Erbebuch II, 293) laevaomanik (nauclerus) Henricus Haverlant loovutab oma kinnistu, mis asub Niguliste kiriku vastas koos kiviaidaga Johannes Heydeman'ile.

1.02.1382 (Erbeb. II, 783) Johannes Heydemani kokkulepe oma naabriga Gryfenbergiga (nr. 569) vahemüürile toetuvate ehituste asjus juhaks kui esimene oma kinnistu edasi müüb.

27.02.1391 (Erbebuch III, 240) Johannes Heydeman loovutab oma kinnistu koos kõrvalasuva kiviaidaga (asuvad Niguliste kalmistu vastas) Johannes Lore'le (ning veel ühe kinnistu Viru tänaval).

24.09.1395 (Erbeb. III, 368) Johannes Lore loovutab kinnistu, mis asub Niguliste kalmistu juures, Kerstianus Pentelitze'le.

24.09.1395 (Rentenbuch, 284) Kerstien van Pentelitze kinnistul Niguliste kalmistu juures, mille ta sai Johan Lorelt, lasub v81g viimasele 60 marga suuruses.

16.07.1400 (sammas) selles majas kuulub Roueri lesele 30 marka.

9.09.1418 (Erbebuch III, 816) Narva rauhärja Johan Brakele loovutab Kerstyn Panttelitzele kuulunud kinnistu Niguliste kalmistu vastas rätsep Nycleis Vogel'ile. - Viimane sai

kodanikuks 1415. aastal.

7.07.1419 (Rentenbuch 589) rätsep Nycleis Vogel laenab oma kinnistule, mis asub Niguliste kalmistu vastas, härra Johan Lore'lt 37,5 marka, mis kuuluvad nunnade kloostri-kiriku ühele vikaariale.

20.05.1420 (Rentenbuch 611) rätsep Nycleisi lesk laenab oma kinnistule Niguliste kalmistu vastas, mis varemini kuulus Kersten Panttelitzele, raehärralt Cord Znussel'ilt 30 marka.

14.05.1428 (Erbebuch III, 952) rae kämmererid loovutavad Peter Roddouwe'le kaks kõrvuti paiknevat kinnistut Niguliste kalmistu vastas ja ambumeistri Hyurik Krouweli (nr.569) kõrval. Võlad: ühele vikaariale nunnade kirikus 37,5 marka ja Jaani seegile 30 marka. - P.Roddouwe sai kodanikuks 1413. aastal.

19.10.1431 (Erbebuch III, 1023) Peter Roddouwe loovutab köösner (kursenwerter) Hartwich Vrome'le Niguliste kalmistu vastast ühe maja, mis asub Hinrik Krowele (nr. 569) ja P.Roddowe maja vahel. Seejuures Hartich oma perega võivad vabalt kasutada käimlat, mis asub Peetri õues ning selle tühjendamine peab toimuma ühisel kulul. Hartwigi maja katuse alla on haaratud kaks kambrit ja nende all on kangialune. Nii kaua kui kambriid kuuluvad Peetri maja juurde, tuleb katust parandada ühiselt, kuid katuse-alune kuulub Hartwigile. Kui Peetri majale ehitatakse uus vints, siis vana vints jääb Hartwigi maja päraldiseks. Hartwigi majal lasub 200 riimarkka, mis Peeter võlgneb Ludeke van deme Berge lastele ja peale selle veel 100 marka Peetrile. 1478.a. sissekandest (AHB, 274-a) selgub, et kinnistu on kuulunud seejärel Mathias Wener'ile (sai kodanikuks 1468)

kuid nüüd küssner Mertyn Vredeborch (kod. 1455. aastast) loovutab selle Hans Strateman'ile. See on elamu, mis asub Jacob Stenwedderi (nr. 569) ja Euerd van Bureni (nr. 568-I) vahel. - H. Strateman sai kodanikuks 1470. aastal.

1486. aastal (AHB, 274-a) Margarete Stratmani võõrmündrid loovutavad tema elamu, mis asub Symon Forste (nr. 569) ja Kerkholmi (?) maja vahel, Pühavaimu seegile.

1522. aastal (AHB, 274-a) Pühavaimu seegi eestseisjad loovutavad eelmaintud maja, mis asub Jacob Hake (nr. 569) ja Engelbrecht Oldenborchi maja (nr. 568-I) vahel, Engelbrecht Oldenborch'ile. - Viimane sai kodanikuks 1513.a.

10.05.1541 (AHB, 274-a) Engelbrecht Oldenborchi lese võõrmündrid loovutavad Hermen Entorp'ile kui surnud Engelbrechti lähemate pärijate volinikule maja ja õue, mis asuvad Niguliste tänaval, Engelbrecht Oldenborchi (nr. 568-I) ja Peter Hake (nr. 569) elamute vahel. Selle maja väärtus peab langema lähematele pärijatele, kes elavad Tallinnas. - Herman Entorp on identne Herman Oldentorpiga, kes sai kodanikuks 1541. aastal.

28.10.1558 (AHB, 274-b) Herman Oldentorpi lese, nüüd Hans Bade naise ja selle laste võõrmündrid loovutavad tema elamu koos kõrvalasuva majaga Hans Bade'le.

14.02.1587 (AHB, 274-b) Hans Bade loovutab kaasavarana Borries Moller'ile Kuninga tänaval, Jacob Wyse (nr. 568-I) ja kingsep Merteni (perekonnanimega Schmit) maja (nr. 569) vahel asuva õue ja maja koos kiviaidaga, mis asub selle taga, Dunkri tänava ääres, Jacob Wyse (nr. 568-I) õuevärava ja Jacob Frese maja (nr. 313) vahel.

- Borries Moller sai kodanikuks 1587. aastal.

25.10.1636 (NHB, 345) sissekandest selgub, kinnistu endise valdaja õigusjärglane Wolmar Möller on maksujõuetu ning

25
22

oksjonil polnud ostjaid, mille tõttu kinnistul lasunud võlad on kustutatud ja kinnistu müüakse võlavabalt Hinrich Kniper'ile. Kinnistu asub Cordt Gottschalki maja (nr. 569) ja Fr. Illyricuse (nr. 568-I) vahel ning selle päraldiseks on veel kiviait Dunkri tänava ääres. 28.10.1661 (NHB, 345) Jacob Fuhrman (kod. 1644. aastast) loovutab Friedrich Lemchen'ile surnud Hinrich Kniperi elamu, mis asub Simon Wichmani (nr. 569) ja H.z. Mühleni (nr. 568-I) vahel, koos vaba väljapääsuga ja selle kõrval asuva majaga Dunkri tänaval.

- Friedrich Lembke (ka Lemcke) pärines Gronaust, Tallinna kodanikuks sai 1658.a. kullassepana, oli siin müntmeistriks aastail 1663-64 ja 1675-84, müntides enamiku Tallinna dukateist; oli abielus kullassepa Andreas Losseni tütre Mariaga ja suri 1704. aastal.

28.10.1662 (NHB, 345) Friedrich Lemcke loovutab selle kinnistu Hinrich Luhr'ile ning see omakorda samal päeval gümnaasiumi rektorile Jacobus Müller'ile.

- Hinrich Luhr sai kodanikuks 1654. aastal. Tema lesk Mettgen Stampehl abiellus 1672. aastal Herman Stippeliga. Jakob Müller pärines Mecklenburgist, 1641.a. õppis Tallinna gümnaasiumis ja 1650 sai siin gümnaasiumi professoriks; ta suri 1676. aastal.

24.04.1730 (NHB, 345) Bengt Heinrich Müller (arvatavasti eelmise poeg, kes sai kodanikuks 1698 ja suri 1734) loovutas eelmainitud kinnistu, mis koosnes elamust ja väikesest majast tagahoovis, Dunkri tänava ääres ning asus Joh. Alberti (nr. 569) ja G.W.v. Esseni (nr. 568-I) vahel, landraadile Gotthard Wilhelm von Essenile.

- Viimane liitis seejärel kokku mõlemad kinnistud nr. 568-I ja 568-II, mis hiljem said ühise numbriga - 568.

Dunkri tänav nr. 21.

Kinnistu nr. 313

Juba enne 1493. aastat on see kinnistu kuulunud linna teenistujale, keda nimetati rikemakeriks. Arvatavasti on selle isiku ülesandeks olnud linnasarase piiride tähistamine teivaste resp. postidega ning nende valve. 17. sajandil elasid rikemakerid linnasarase piiridel. 14.06.1522 (Ad 32, lk. 149) linna raad on mütnud rikemakeri maja 800 marga eest Jacob Hake'le (kod. 1521.a.) Sellest summast on kätte saadud 400 marka, ülejäänult tuleb maksta intressi. - Selle aktiga on vaadeldav maja suurema kinnistu (Niguliste 18, kinnistu 569) päraldiseks (vt. AHB, 273-a).

Suure kinnistuga koos läheb see 24.10.1537 Roloff Lymberg'ile ja 8.11.1538 Peter Hake'le (AHB, 273-b).

27.10.1558 (AHB, 273-b) Peter Hake lese (Elseche) võõrelamu
mündrid loovutavad Jacob Frese'le väikese maja, mis asub surnud Peter Hake maja (nr. 569) taga, tema õuevärava peal.

- Nii toimus siin kinnistute eraldamine (313 ja 569).

- Jacob Frese oli ametilt rätsep ning aastail 1561-64 rätsepatsunfti oldermaniks.

22.04.1586 (AHB, 273-b) Jacob Frese lese, nüüd Hans Widreichi naise ja tema esimesest abielust laste võõrmündrid loovutavad kaasavarena Hans Widreich'ile surnud Jacob Frese maja, mis asub Dunkri tänaval, Rataskaevu (Sternsod) vastas ja Hans Bade (nr. 568) ja Godert Horstmani (nr. 570) vahel. - Hans Wiedrich oli kullassepp ja sai Tallinna kodanikuks 1584. aastal; ta abiellus ilmselt Jacob Frese (juniori) lesega (?)

9.05.1628 (NEB, 399) Martten Wiedrich enda eest ja oma sugulase (õemehe) Christian Johansohni volitusel loovutab

Hinrich Nyewertt'ile maja ja kinnistu, mis asub Dunkri tänaval, Borriss Mölleri (nr. 568) ja Cortt Gottschalcki (nr. 569) õuevärava vahel.

- Hinrich Neuwert (=Nyewert) oli ametilt "Instrumentist", seega kuulus ilmselt linna orkestrisse.

17.05.1639 (NHB, 399) Hinrich Niuwert loovutab Volkmar Böddiker'ile kui kullassepp Christian Johansohni volinikule eelmainitud maja vahetusena (kinnistu nr. 324 vastu.

- Christian Johansohn oli kullassepp, sai Tallinna kodanikuks 1610 ja suri 1645; tema naine oli Catharina Wiedrich, kullassepa Merten Wiedrichi tütar.

20.04.1649 (NHB, 399) Christian Johanseni lesk, Catharina Wiedrich ja teised pärijad loovutavad eelmainitud lese väimehele, Herman Noorden'ile kinnistu ja maja, mis asub Hinrich Kniperi (nr. 568-II) ja Simon Wichmani (nr. 569) õuevärava vahel. - Herman Noorden al. Norens puudub kodanikeraamatus.

24.10.1662 (NHB, 399-a) surnud Herman Norens'i tütre Anna määratud võõrmündrid loovutavad selle maja, mis asub Dunkri tänaval (oder hinter der Münze), Hinr. Kniperi (nr. 568-II) ja Frantz Hartmani (nr. 569) õuevärava vahel, Jonas Erichson Griep'ile. - Viimane pärines Norrtäljest (Rootsi), oli rätsepasell ja sai Tallinna kodanikuks 1658. Tema naine on maetud Tallinnas 1683. aastal.

21.10.1715 (NHB, 399-a) sissekandest selgub, et hiljem on kinnistu valdajaks olnud Lüdert Kükemutter (puudub kodanikeraamatus) ja nüüd Hans Jürgen Forsell loovutab Stephan Lincke ja selle naise, Christiana Friderica Amalia Stoltingi nimel selle kinnistu, mis asub Joh. Alberti

(nr. 569) ja advokaat Zencki (nr. 568-II) õuevärava vahel, Gottfried Sommer'ile. - Viimane oli klaasissepp ja sai Tallinna kodanikuks 1713 ning oli abielus rätsepa Bertram Walckeri tütre Mariaga (+1754).

28.10.1720 (NHB, 400) klaasissepp Gottfried Sommer loovutab oma kinnistu rätsepmeister Nicolaus Greiner'ile, kes selle on avalikul enampakkumisel ostnud.

- Nicolaus Greiner pärines Tallinnast, sai kodanikuks 1716 ning suri 1724; tema lesk, Barbara Elisabeth Lindeman abiellus 1725. aastal Stralsundist pärinenud rätsepa, Martin Anderseniga (sai Tallinna kodanikuks 1725 ja suri 1738), kellele läks üle ka kinnistu. Viimase lesk suri 1739. aastal.

24.04.1741 (NHB, 400) rätsep Johan Nicolas Rachau loovutab surnud Martin Anderssohni alaealiste laste eestkostjana nende isale kuulunud maja, mis asub (in der Dunckelstrasse) G.W.v.Esseni (nr. 568) ja Joh. Alberti (nr. 569) õuevärava vahel, rätsepmeistrile, Johan Andreas Cellarius'ele, kes selle on ostnud avalikult oksjonilt. - Viimane pärines Saksamaalt (aus dem Amte Altleben), sai Tallinna kodanikuks 1735 ning suri 1750. aastal; tema teine naine abiellus 1752. aastal rätsepa Joachim Daniel Schwanck'iga, kellele läks üle ka kinnistu.

7.05.1753 (NHB, 400-a) sissekandest selgub, et eelmainitud J.A.Cellariuse lesk Anna Friedrichsen oli oma endise mehe maja avalikul oksjonil välja ostnud (atestaat 15.11.1750) ning nüüd kantakse see tema uue mehe Joachim Daniel Schwancki nimele. - Viimane pärines Pommernist, sai Tallinna kodanikuks 1752, oli rätsepatsunfti oldermaniks aastail 1768-71 ja 1777-80 ning suri 1794. aastal.

23.04.1784 (NHB, 400-a) rätsep Joachim Daniel Schwanck loovutab oma väimehele, vöötegiiale (Gürtler) Carl August Gabriel Thüring'ile maja, mis asub Andreas Wetterstrandi (nr. 568) ja Carl Runbergi (nr. 569) õueväravate vahel, ning mille see oli ostnud juba 10.06.1775.

- Carl Aug. Gabriel Thüring pärines Hildesheimist, sai Tallinna kodanikuks 1770 ja suri 1799. aastal.

Selle kinnistu järgmised omanikud olid:

06.05.1799 - Carl Hartwig Korb, rätsep

28.06.1849 - Franz Dudich, rätsep.

07.12.1892 - keiserlike teatrite vastutava garderoobi hoidja Adamsoni naine Karoline Christiani tütar Adamson, sünd. Schröder.

01.11.1902 - Karl-Johannes Madise p. Wachholder

09.04.1904 - Theodor Gottliebi p. Teich.

Arakiri õige

Tõenäoselt oli see kinnistu juba 1348. aastal raehärra Gerlacus Caporie omandiks ning selle kõrval asus Olricus Scrivere (= kirjutaja, sekretär) kinnistu (Vt. Erbebuch I, 714). Gerlacus Caporie oli raehärra 1333-1348 ning suri bürgermeistrina 1351/52. aastal.

19.04.1357 (Erbebuch I, 992) bürgermeisteri Gerlacus Caporie laste vöörmündrid loovutavad laste kivimaja, mis asub Niguliste (kiriku või kalmistu?) juures, Gysekinus sellator'ile (= sadulsepp) 12 marga hõbeda eest.

20.02.1363 (Erbebuch II, 73) härra (ilmselt vaimulik) Gysekinus Sellator koos emaga loovutavad oma kinnistu, mis asub Niguliste juures, Hermannus Paderborn'ile.

1384 (Erbebuch III, 41) on märges, et Niguliste vastas asub kinnistu, mille omanikuks on abiellumise teel saanud Johannes Gryfenbergh.

30.01.1385 (Erbeb. III, 68) Hinso Grifenberg määrab oma vöörastüttele, Palborni tütrele Margaretele 10 riimarka tema isalt saadaoleva pärandina, kindlustades seda majaga, mis asub Niguliste vastas.

- Johannes (= Hinso) Grifenberg esineb Tallinnas 1372-1403 kullassepana.

5.10.1431 (Erbeb. III, 1020) Hinrik Gripenberch loovutab ambumeistrile (armborster) Hinrik Krowel'ile oma elamu, mis asub Niguliste juures, Peter Roddowe (nr. 568) ja Cort van dem Berne (nr. 570) vahel. H. Gripenbergi kasutusse jääb tema surmani kamber, milles ta seni maganud on ja samuti kuulub temale selles majas 400 riimarka 6 %-ga ning Pühavaimu seegile 15 riimarka. Hiljem on sellele kinnistule laenatud raelt kahel korral á 50 marka.

16.05.1446 (Rentenbuch 974) Hinrik Krowell on laenanud Hermen Rullenhagen'ilt 100 riiamarka oma elamule, mis asub Niguliste kalmistu vastas.

1471.a. (AHB, 273-a) Hinrik Kroweli lese Gertrudi võõr-
mündrid loovutavad endise Hinr. Kroweli elamu, mis asub
Niguliste kiriku vastas, Jacob Stenwedder'ile (pagar).

1493.a. (AHB, 273-a) pagar Jacob Stenweder loovutab
Symon Norenbergeri, ehk teisiti nimetatud Forste, lesele
kinnistu, mis asub Niguliste kalmistu vastas, Symon tor
Oze lese (nr. 570) ja Pühavaimule kuuluva kinnistu (nr.
568) vahel, koos ühe elamuga, mis asub õuevärava peal,
vastu Rataskaevu (deme Sternsode).

- Selle kande juures on ääremärkus: teine maja on endine
rikemakeri maja (vt. kinnistu nr. 313, Dunkri t. 21)
Viimase maja loovutavad lese võõrmündrid samal päeval
kõõsener Hans Witte'le.

1522.a. (AHB, 273-a) rae kämmererid loovutavad Jakob Hake'le
maja, mis asub Niguliste kiriku vastas, Hans Wagehalsi
(nr. 570) kõrval, koos tagumise majaga, mis asub Rataskaevu
juures (s.o. kinnistu nr. 313).

- Jakob Hake sai kodanikuks 1521. aastal.

24.10.1537 (AHB, 273-b) Jakob Hake loovutab Roleff Lym-
berg'ile ning tema äraolekul tema volinikele Kuninga tä-
naval, Hans Wagehalsi (nr. 570) ja Engelbrecht Oldendorpi
(nr. 568) vahel asuva maja ja õue koos väikemajaga, mis
asub õuevärava kõrval, Dunkri tänaval.

8.11.1538 (AHB, 273-b) Roleff Limberch loovutab mõlemad
majad, s.o. elamu Kuninga tänaval ja väikemaja (ka elamu),
mis asub õuevärava peal Dunkri tänava ääres, Peter Hake'le.

- Peter Hake sai kodanikuks 1534. aastal.

25.10.1575 (AHB, 272-b) Hans Ratke, Claus Grambow ja Michell Pauls müüvad (kui kreditorid) selle kinnistu Marten Schmit'ile. - See sai kodanikuks 1563, oli kingsepäde oldermen 1571-74 ning on surnud 1602 ja 1604 vahel.

13.10.1607 (AHB, 272-b) ja NHB, 346) Marten Schmiti testamendi täiturid loovutavad tema kinnistu Niguliste köstrile Cordt Gottschalck'ile, kelle naine on seaduslikuks pärijaks. Majal lasuvad võlad: Pühavaimu seegile 100, Uuele seegile 500, rackärrale Joh. Korfmacherile 300 ja Kalamaja kirikule 1000, seega kokku 1900 marka.

5.05.1629 (NHB, 346) Cort Gottschalki lese vöörmündrid loovutavad kinnistu, mis asub Gertrud Vianti (nr. 570) ja Borris Mölleri (nr. 568) vahel, Niguliste kirikule ning selle eestseisjale Jobst Dunte'le.

11.05.1641 (NHB, 346) Niguliste kiriku eestseisja Jürgen von Renteln loovutab magister Henricus Sthal'ile kinnistu, mis asub Hinr. Kniperi (nr. 568) ja Gerdrut Vianti (nr. 570) vahel; samas magister H. Sthali volinik loovutab selle edasi Simon Wichman'ile. - See oli lõuendikangur (= Leinweber) ja sai kodanikuks just samal päeval - 11.05.1641.

22.10.1672 (NHB, 346-b) alamfoogt Hinrich Stampehl loovutab endise Simon Wichmani kinnistu, mis asub Kuninga tänaval, Erantz Hartmani (nr. 570) ja gümnaasiumi rektori Jacob Mülleri (nr. 568) vahel, proua Helena Krähmer'ile, sekretär Friedrich Michaelis'e lesele.

Samas selle lese vöörmündrid loovutavad kinnistu edasi sekretär Andreas Alberti'le.

- Sekretär Friedrich Michaelis pärines Pommerist ja kutsuti Tallinna Saaremaalt 1658.a. ning suri 1669. Tema lese õde Anna Krähmer oli abielus Stralsundist pärinenud Tallinna

raesekretäri Andreas Albertiga, kes suri 1686. aastal. 27.04.1706 (NHB, 437) sekretär Andreas Alberti lese, proua Anna Krähmeri volinik, nootar Johan Bernhardi loovutab lese pojale Johan Alberti'le elamu Kuninga tänaval, Johan Spechti (nr. 570) ja rektor Jacob Mülleri (nr. 568) vahel. - Johan Alberti sündis Tallinnas 1673, sai kodanikuks kaubasellina 1701. aastal, mil abiellus raskärna Christoffer Michaeli tütre Elisabethiga ning suri 1715; tema lesk abiellus uuesti 1717. aastal gümnaasiumi õpetaja Christien Ludwig Heimbrod'iga. Hiljem oli kinnistu valdajaks preili Johanna Alberti, kelle testament avati 17.12.1773.

20.10.1783 (NHB, 437) päranditombu hooldajate volitusel ja nimel loovutatakse elamu, mis asub Andreas Wetterstrandi (nr. 568) ja apteeker Colosseri lese (nr. 570) vahel, kaupmees Carl Runberg'ile. - Viimane pärines Stralsundist, sai Tallinna kodanikuks 1780 ja suri 1789; tema lesk, Margaretha Dorothea Nobert maeti 1799. aastal. Seejärele olid kinnistu valdajaiks nende pärijad.

Kinnistu hilisemad valdajad olid:

- 13.10.1833 - Anette Jegorjew, sünd. Berger (Frau Tit.-Räthin)
- 04.03.1875 - Anton Johannson, maalermeister
- 28.07.1889 - eelmise lesk Helene Johannson ja lapsed: Arvid, Rudolf, Alfred, Edith Johannsonid.
- 21.12.1895 - Julius Ivani p. Johanson
- 13.12.1913 - Julius-Theodor Valter
- 11.10.1919 - eelmise lesk Ernestine-Josephine Valter, sündinud Segert.

21.11.1966.

Dunkri tänav nr. 19

Kinnistu nr. 312

Kuulus 1730. aastal landraat G.W.v.Esseni kätte koon-
dunud kinnistusse (nr-id 568-I ja 568-II, Niguliste
tänav 16). Kubermangu Valitsuse aktuaariuse Otto Joh.
Harpe kätte läks suur ühine kinnistu 1744. aastal, kuid
1778. aastal (NHB, 853) loovutasid O.J.Harpe pärijad
Niguliste tänava ääres asuva suure maja koos suurema
osaga krundist advokaat Andreas Wetterstrandile ning
maja Dunkri tänava ääres jäi edasi O.J.Harpe pärijaile
iseseisva kinnistuna - nr. 312.

26.10.1784 (NHB, 948) sissekandest selgub, et O.J.Harpe
pärijad müüsid selle kinnistu nootar Heinrich Ludwig
Müller'ile ning selle lesk, Johanna Helena Ude müüb
selle nüüd kaupmehele, Fabien Barward Hөppener'ile.

- Viimane sai kodanikuks 1784, rae liikmeks 1796, rathär-
raks 1800 ning bürgermeistriks 1811 ja suri 1816. Vae-
deldav kinnistu asus Dunkri tänaval, J.R.Hetlingi
tagumise maja (nr. 567) ja G.A.G. Thüringi elamu (nr.
313) vahel ja Andreas Wetterstrandi (nr. 568) õuevärava
välvi peal ning on ümber ehitatud elamuks.

Selle kinnistu edasised omanikud olid:

24.09.1791 - Johan Philip Daniel Hartmuth, kaupmees ja
Tallinna kodanik 1780 - 1811.a.

20.04.1798 - Pierre Alexis Pourpier

20.04.1809 - Heinrich Jacob Strich'i lesk Dorothea Eli-
sabeth, sünd. Bergman

20.04.1809 - Johan Erdmann Dillig, rätsep

27.10.1811 - Gotthilf Emanuel Zaulich, parukategija

14.11.1844 - Grigory Prokofjewitš Milowanow, kaupmees
teisel: Grigory Petrowitš Milowanoff

12.05.1872 - Christian Fischer (Colleg.-Assessor und Ritter)

12.06.1881 - Alexander Sabler

07.03.1889 - Alexander von Brevern (Maardu)

22.09.1917 - Maardu von Brevernite perekonna asutus.

Seega oli vaadeldava kinnistu (nr. 312) eluiga suhteliselt lühike. Ta eraldati nr. 568-st alles 1778. aastal ning liideti selle külge tagasi 1889. aastal.

21.11.1966.

Arakiri õigs

Selle naabriteks on: ülalpool Niguliste 16 (568-I ja 568-II)
allpool Niguliste 12 (566 ja 563, endise
linna müntla majad).

23.11.1436 (Erbebuch III, 1134) Hans Calle loovutab
oma sugulasele (swager) Lambert Konningisberg'ile ühe kinnistu,
mis asub Niguliste kalmistu vastas ja müntla kõrval.

- Hans Kalle sai kodanikuks 1430. aastal, mil abiellus
Frederic Medewiki lesega. Kellelt maja pärines, ei ole
selge. - Lambert Konnygesberch puudub kodanikeraamatus,
kuid esineb juba 1422. aastal. On võimalik, et ta võeti
kodanikuks 1421. aastal Lambert Roerköl'i nime all, sest
see nimi hiljem enam ei esine.

5.03.1439 (Erbebuch III, 1170) Lambert Konningisberch
loovutab ambumeistrile (armborster) Margert Cruse'le
oma elamu, mis asub müntla kõrval. - Jaani seegile kuulub
selles majas 250 riimarka.

- Edasine käik ei ole selge, kuni -

26.04.1526 (AHB, 271-a) sissekandest selgub, et kinnistu
on kuulunud Herwen Segerd'ile (ka Zeyres, sai kodanikuks
1506. aastal), kelle lese vööründrid selle müüdi loovuta-
vad kaessverona Hans Pothoff'ile. Maja asub Kuninga
tänaval, müntla (nr. 566) ja Engelbrecht Oldenborgi
(nr. 568) vahel, vastu Niguliste kirikut.

- Hans Pothoff sai kodanikuks 1526 ja on surnud enne 1537. a.

18.05.1530 (AHB, 271-a) Hans Pothoff loovutab eelmainitud
kinnistu Hans Wulff'ile (kes sai kodanikuks 1518. a.).

1.07.1552 (AHB, 271-a) Hans Wulfi surnud lese lapsed
ja teised pärijad loovutavad selle kinnistu, mis asub

Herman Oldendorpi (nr. 568) ja mütla vahel, kaaspärijale (swager) Gerdt Schnelle'le, (kes sai kodanikuks 1552.a.).

15.06.1585 (AHB, 271-b) sissekandest selgub, et Gert Schnelle lesega abielludes oli kinnistu valdajaks saanud Herman von Eipen, kuid ka see on juba surnud ning nende lese vöörmündrid loovutavad nüüd kinnistu, mis asub mütla ja Jacob Wyse (nr. 568) vahel, Engel thor Borch'ile.

- Herman von Eipen (ka Epen, Heipen) sai kodanikuks 1558.a.

- Engell thor Borch sai kodanikuks 1570 ja on maetud Nigulistes 1603. aastal, kui kiriku eestseisja.

16.05.1587 (AHB, 271-b) Engl thor Borch loovutab eelmaintud kinnistu Lüdiike Czingelbringk'ile. - See sai kodanikuks 1574 ja maeti 1589, tema lesk, Anna Boisman maeti 1623. aastal.

20.01.1609 (Aa 34, lk. 12) märgitakse, et Lüteke Singelbringk on oma maja ja linna mütla kiviaida vahele rajanud renni ja tolle kiviaida ühe akna kinni müüriinud.

17.05.1633 (NEB, 343) sissekande abil selgub, et Lüdeke Zingelbrincki tütar Margarete on abielus olnud rauhärä Jobst Dunte'ga (+1615) ning viimaste pojad jagavad nüüd pärandi nii, et vaadeldav kinnistu langeb Suurgildi oldermanile Certt Dunte'le (Vetter resp. onupoeg; sai kodanikuks 1596.a.).

17.05.1644 (NEB, 343) Cert Dunte poja, Thorni kaupmehe Jobst Dunte volinik loovutab Christoffer Knieper'ile kui surnud (+1640) Herman Dunte lese, Margareta Gerbau ja selle perekonna laste sõjasaegsele vöörmündrile, surnud Cert Dunte nimel seisva kinnistu, mis asub linna mütla ja mag. H.z.Mühleni (nr. 568) vahel.

1662. aastal sai Tallinna kodanikuks Herman Dunte poeg Jobst Dunte, kes ilmselt sai ka selle kinnistu valdajaks. Ta sai 1670. a. raehärraks, ja suri 1697. aastal Bürgermeistrina.

26.10.1694 (NHB, 343) bürgermeister Jobst Dunte loovutab oma väimehele, Michel Bering'ile kinnistu, mis asub Kuninga tänaval, H.z. Mühleni (nr. 568) ja surnud bürgermeistri Bernhard Hettlingi pärijate maja (endine müntla, nr. 566) vahel.

- Michel Bering puudub kodanikeraamatus, kuid on abiellunud 1692. aastal Anna Duntega ja surnud katku 1710. aastal.

6.05.1718 (NHB, 343-a) kohtufoogt oma ametiülesannetes loovutab Michel Beringile kuulunud kinnistu Kuninga tänaval kaupmees Henrich Lange'le. - See sündis Tallinnas 1678, sai kodanikuks 1707 ja maeti 1722. aastal. Tema tütar Anna Margareta abiellus 1728. aastal Tallinna kaupmehe ja postmeistriga, Johan Andreas Hoffmaniga (kodanik 1726. aastast), kellele läks sel teel ka vaadeldav kinnistu.

20.04.1752 (NHB, 843) kaupmees Johan Andreas Hoffman loovutab raesugulasele Reinhold Johan Hetling'ile Kuninga tänaval asuva elamu koos tagahoovis, Dunkri tänava ääres asuva tagumise majaga (= Hinterhaus).

- Reinhold Johan Hetling sündis Tallinnas 1684, sai kodanikuks 1710 ja raehärraks 1742 ning suri 1761. a.

22.10.1762 (NHB, 843) eelmise poeg Ernst Hetling (kod. 1752. aastast) loovutab kaaspärijate nimel oma vennale Johan Reinhold Hetling'ile eelmainitud kinnistu (elamu koos teise majaga Dunkri tän. ääres).

- Johan Reinhold Hetling sündis Tallinnas 1718, sai kodanikuks

1749. raehärraks 1762 ja bürgermeistriks 1781 ning suri
1799. aastal.

Kinnistu nr. 567 omanikeks olid seejärel järgised isikud:

- Thomas Salemann (Erkorener Ältester)

02.04.1815 - Johan Martenson, aktuaarius

07.04.1842 - Leopold Martenson, apteekri abiline

26.05.1842 - leskproua Caroline Elisabeth Schnegass

01.09.1859 - Franz Theodor Grohman, (Colleg.-Secret.)

08.10.1885 - Wilhelmine Grohmann, sünd. Schiefner

17.02.1906 - Otto Jaani p. Mandel.

21.11.1966.

Arakiri õige

Pikk tänav 20

Kinnistu nr. 72-I ja 72-II

Kanuti gildi vanem osa.

Kanuti gildi hoonet mainitakse esmakordselt kinnisturaamatus 1326. aastal. See asus kinnistu nr. 76 (Pikk tänav 18) kõrval. Märgime selle suvaliselt - nr. 72-II. Aastal 1406 omandati sellele lisaks kinnistu nr. 72-I, mille kohta esinevad järgmised sissekanded:

Anno 1326 (Erbebuch I, 322) Tallinnas asuva püha Kanuti gildi vennad lepivad kokku oma naabriga, Lambertus belteriga (= võõtegiija) nende vahel asuva piirimüüri kasutamise suhtes ja akende rajamises sellesse.

Augustis 1354 (Erbeb. I, 908) mainitakse tema poegi Johannes ja Lambertus belter'eid ning nende võõrasisa Johannes Rolvingehusenit.

2.07.1378 (Erbebuch II, 669) selgub, et kinnistu on vahepeal kuulunud pagarile, Johannes Sweves'ile, kuid nüüd loovutab Johannes Rodewyde selle kinnistu, mis asub gildihoone kõrval, härra Hinricus Krouwel'ile ja Johannes Küle'le.

6.04.1383 (Erbeb. II, 864) härra Hinr. Krouwel ja Joh. Küle laenavad oma kinnistule, mis asub Kanuti gildihoone kõrval, härra Johannes Hamer'ilt 60 riiamarka.

23.03.1396 (Erbebuch III, 376) Johannes Kule loovutab kivimaja, mis asub Kanuti gildihoone kõrval, Petrus zedelerile, kuid viimane võlgneb Joh. Kule'le 60 riiamarka.

Anno 1406 (Erbeb. III, 555) Peter zedeleri võõrmündrid loovutavad tema kivimaja, mis asub püha Kanuti gildi kõrval, Kanuti gildile.

Seega liideti nr. 72-I juurde Kanuti gildi vanale hoonele (nr. 72-II) ning suurema ümberehitus toimus seal 1483. aastal, millele viitab 150 riiamargase laenu tegemine (Rentenbuch 1128) Benter kopperslegeri pärandist.

Pikk tänav 20

Kinnistu nr. 70
Kanuti gildihoone uuem osa.

15.01.1369 (Erbebuch II, 291) Thydericus Berchove lese
võõrmündrid loovutavad kinnistu, mis asub piha Kanuti
gildihoone juures, Johannes de Hervordia'le.

See kinnistu kuulus raehärrale Johannes Hervord'ile ka
veel 1382. aastal (Erbeb. II, 790).

16.10.1416 (Erbebuch III, 785) selgub, et kinnistud nr.
70 ja 69 kuuluvad kingsepale Peter van deme Berge'le,
kes müüb ühe neist loovutab Hans van Zanten'ile. Peetri
maja räästast langeb vesi Hansu õue (druppeval). Hansu
õues asuva käimla väljavedamine ^{on} lubatud läbi Peetri õue.

30.04.1428 (Erbebuch III, 950) Hans van Santten loovutab
oma kinnistu, mis asub Pikal tänaval, Kanuti gildihoone
kõrval, kullassepale Hynrik Vyrand'ile, kes sai kodanikuks
1412. aastal, viimati mainitud 1443. aastal.

1454. aastal kuulub see kinnistu juba kullassepp Hans
Rissenberch'ile (sai kodanikuks 1450.a. ja oli ilmselt
Hinrik Vyrandi väimees), kes lubab naaberkinnistu (nr. 69)
omanikul asetada Hansu müürisse kaks palki, kuid majade
vahemüüri asetseva vihmavee renni korrashoid langeb
naabrile tema dõrntse ulatuses.

15.03.1479 (AHB, 63-a) Hans Rissenber oma väimehe, kullas-
sepp Bertolt Rauenstorpi juuresolekul pandib oma kinnistu,
mis asub Kanuti gildihoone kõrval, Symon Furste'le.

Oma kinnistule teeb ta laenu ka veel 1489. ja 1492. aastal.
Tema töödest on tuntuim 1474.a. valmistatud "Monstranz"
mis asub Leningradi Ermitaažis; aastail 1488-1492 töötas
ta Moskvas Iwan III teenistuses; majanduslikke raskusi oli
temal siiski ka hiljem.

27.10.1497 (AHB, 63-a) vana Hans Rytzenbergh oma kreditoride nõudel loovutab oma pojale Hans Ritzenberg'ile (sai kullassepp-meistriks 1492.a.) oma elamu, mis asub Kanuti gildihoone (nr. 72) ja rätsep Johan Hageni (nr.69) vahel; see ei ole pärandina loovutatud, vaid ostetud kreditoridelt!

2.03.1535 (AHB, 63-b) surnud Hans Russenbergi viimase naise laste võõrmündrid loovutavad nende elamu, mis asub Kanuti gildihoone ja magister Rolaffi maja (nr.69) vahel, Hans Potgeter'ile. - Viimane oli Hans Russenbergi esimese naise vend.

14.10.1535 (AHB, 63-b) Hans Potgeter loovutab selle kinnistu Hans Russenbergi lesele.

17.10.1538 (AHB, 63-b) Russenbergi lese võõrmündrid loovutavad lese elamu Johan van Depe'le, kes sai kodanikuks 1538. aastal.

20.10.1564 (AHB, 63-b) Hans van Depe laste võõrmündrid loovutavad maja ja õue, mis asuvad Kanuti gildihoone ja Bot Schroderi maja (nr. 69) vahel, surnud Gerdt Dickhoue lesele ja lastele. - G.Dickhoff sai kodanikuks 1536.a.

16.07.1568 (AHB, 63-b) G.Dickhoffi lese ja laste võõrmündrid loovutavad selle kinnistu Henrich Schwol'ile Brunswig'ist, kes abiellus eelmainitud lese tütreaga ja sai kodanikuks 1566. aastal.

2.11.1574 (AHB, 47-b) Hinrich Schwoll van Brunswyk loovutab maja ja õue, mis asub Kanuti gildi ja härra Bot Schroderi (nr. 69) vahel, Hans Stypell'ile.

- Viimane sai kodanikuks 1575 ja oli 1597. aastal Tallinna müntmeister, kuuludes Suurgildi.

18.11.1628 (NHB, 64) Hinrich Kniper oma naise Sophia Wemmeri kui Hans Stippeli pärija nimel loovutab kaaspärijatele, surnud Herman Stippeli pärijatele ja lastele nende vanaise, Hans Stippeli kinnistu, mis asub Kanuti gildi ja härra Thomas von Drentelni (nr. 69) vahel.

- Herman Stippel suri 1613. aastal ning tema lesk, Metta Boisman abiellus 1618.a. Blesius zur Mühleniga (+1628) ja 1634. aastal bürgermeisteri Thomas Luhr'iga (+1646). Ema surma järel jagasid pojad pärandi -

3.11.1640 (NHB, 64) vastavalt poegade omavahelisele lepingule loovutavad Hans Stippeli volinikud eelmainitud kinnistu Herman Stippel'ile, kes oli saanud kodanikuks juba 1635. aastal. Ta oli abielus naaberkinnistu omaniku bürgermeister Thomas von Drentelni tütreaga.

6.11.1640 (NHB, 63-a) Herman Stippell loovutab oma kinnistu Michael Knubberten'ile, kes sai kodanikuks 1638. aastal küharsepa sellina; ta suri 1643. aastal ning tema lesk, Dorothea Kron abiellus 1650. aastal Antonius Alberti'ga.

22.05.1655 (NHB, 64-a) raesekretär härra Anthony Alberti oma naise Dorothea Kroni eestkostjana ja Hans Murjan kui Michel Knubberti laste eestkostja loovutavad selle kinnistu, mis asub bürgermeister Thomas von Drentelni (nr. 69) ja Kanuti gildi (nr. 72) vahel, Paul Kniper'ile, Hinrichi pojale, kes sai kodanikuks 1653. aastal.

15.05.1663 (NHB, 64-a) selgub, et eelmainitud Paul Kniperi lesk, Sophia Wemmer oli selle kinnistu pärandanud oma õele Margarethale, kes oli abielus Jacob Fuhrmen'iga.

Viimane pärines Stettinist, sai Tallinna kodanikuks 1644 kui kaubasel ja suri 1681.a.

16.05.1671 (NHB, 64-a) Margaretha Wemmeri ja Jacob Fuhr-

mani volinik loovutab selle kinnistu Hans Ohm'ile, kes sai kodanikuks 1661 ning suri 1672; tema lesk, Anna Eberschild abiellus 1675. aastal uuesti Thomas Dellingshauseniga (kodanik 1675. aastast).

22.04.1684 (NHB, 64-a) surnud Hans Oomi pärijad loovutavad vaadeldava kinnistu kaaspärijale, eelmainitud Hans Oomi tütre Wendula mehele, Anton thor Helle'le.

- Viimane pärines Lüübekist, sai Tallinna kodanikuks 1680. aastal kaupmehena ning suri 1709, tema lesk 1710. a.

Nende poeg Anton thor Helle (1683-1748) oli hiljem Jüri kihelkonna pastor ja tuntud eesti grammatika autorina.

26.10.1725 (NHB, 65-a) Christoph Krechter enda ja kõigi bürgermeister Diedrich Reimersi pärijate nimel loovutab Jacob Johan Fürst'ile kinnistu, mis asub Pikal tänaval, Kanuti gildi ja Carl Lindbergi (nr. 69) vahel, ning mille J.J.Fürst on oksjonilt ostnud.

Jacob Johan Fürst pärines Riist, oli Tallinnas rae ametnikuks, abiellus Thomas Kahli tütre Anna Margarethaga, sai 1724 raehärraks ning 1737. a. siirdus Pärnusse justiitsbürgermeistriks.

21.04.1730 (NHB, 65-a) Jacob Johan Fürst loovutab selle kinnistu parukategijale, Johan Dietrich Stuwe'le, kes pärines Staade'st, sai Tallinna kodanikuks 1726 ning oli abielus siinse parukategija Andreas Georg Schmidti tütrega.

5.05.1745 (NHB, 600) parukategija Johan Diedrich Stüve loovutab oma kinnistu rätsepmeistrile Christian Hinrich Murre'le, kes selle on oksjonilt ostnud.

- Christian Hinrich Murr pärines Güstrow'ist, sai Tallinna kodanikuks 1731 ning suri 1765. a.

14.10.1765 (NHB, 600), Chr. Hinr. Murri lesk, Christina

Elisabeth Fanter loovutab kaupmees Anthony Frey'le oma elamu, mille ta oli 27.08.1765 müünud dr. med. Peter Friedrich Koerber'ile.

- Viimane oli sündinud 1732.a. Tarvastu pastori pojana, saanud 1756.a. Erfurdis dr. med. kraadi ja oli Eestimaal esimesi, kes alustas rõugete panekut; ta on tuntud ka mitme huvitava teose autorina; ta ei olnud Tallinna kodanik, suri 1799. aastal.

2.05.1802 (NHB, 600) dr. med. ja õuenõunik Peter Friedrich Koerberi pärijate poolt 26.06.1800 Kanuti gildile müüdnud elamu, mis asub Kanuti gildi ja surnud Carl Lindbergi (nr. 69) vahel, kantakse auväärse püha Kanuti gildi nimele. Sellega kuulusid Kanuti gildile kõik kolm kinnistut (nr. 70, 72-I ja 72-II), mis 1860-ndail aastail ehitati ümber üheks suureks hooneks.

5.11.1932 kanti see ühine kinnistu Kaubendus-Tööstuskoja nimele.

Arakiri õigs

Pikk tänav 22

Kinnistu nr. 69

14.05.1369 (Erbebuch II, 313) sissekandest selgub, et Oleviste gildihoone kõrval asub Brandanus Wyse kinnistu (nr. 69) ja pooled lepivad kokku vahemüüri asjus.

7.02.1382 (Erbeb. II, 790) Brandanus Wyse lese võõr-
mündrid loovutavad Nicolaus Strokerke'le kinnistu koos keldriga, mis asuvad härra Johannes Hervorde (nr. 70) kõrval; seejuures jääb lesele eelmainitud elamu taga asuv kiviait, mille räästast ei tohi vesi langeda Nicolause õue. Nicolause majale kantakse 65 margane võlg lesele ja see jääb sinna lese eluajaks.

1386. aasta novembri algul on fikseeritud, et Clawes Strokerke majamüürist kuulub pool, see on dörnsest kuni tänavani, kuulub püha Olavi gildihoonele. (Erbeb. II, 123).

30.07.1389 (Rentenbuch 162) sissekandest selgub, et Clawes Strokerke lesk on abiellunud Ghodeke van dem Berghe'ga, kes on seega saanud selle kinnistu omanikuks, kuid on kohustatud selle eest oma võõraspoega toitma ja koolitama ning täisealiseks saamisel maksma temale veel 30 riimarka.

19.03.1431 (Rentenbuch 788) on Tideman van deme Berge selle kinnistu omanikuks, mis asub Oleviste gildihoone ja Hinrik Virandi (nr. 70) vahel. Koos emaga on ta kohustatud finantseerima ühe reisi, õigemini palverännaku Hispaaniasse (to sunte Jacobs = Wallfahrt nach San Yago di Compostella).

16.11.1436 (Erbebuch III, 1131) Tideman van dem Berge oma ema nõusolekul loovutab oma sugulasele (õemehele?) Walter Nielop'ile oma isale kuulunud kinnistu Pikal tänaval, Oleviste gildi ja Hinrik Virandi (nr. 70) vahel, koos elamu taga asuva kiviaidaga, mis kuulusid juba Tidemani isale.

- Walter Nielop sai Tallinna kodanikuks 1426. aastal.
- 28.07.1455 (Erbebuch III, 1320) Hermen Warming ja Hinrik Tobbe loovutavad Hans Tobbe (kod. 1427. aastast) kinnistu, mis asub Pikal tänaval, Hans Ritzebergi maja (nr. 70) ja Oleviste gildi vahel, (barbier-)meister Johan Nezemer'ile. Selle elamu taga asuvad kiviaidad jäävad Hans Tobbe nimele ning vesi nende räästaist võib vabalt langeda meister Johani õue, kuid aitadele ei tohi teha aknaid meister Johani õue poole.
- 10.11.1486 (AHB, 62-a) surnud magister Johan Nessemeri võõrmündrid loovutavad Hans Weydeman'ile elamu, mis asub Oleviste gildi ja Hans Russenbergi (nr. 70) vahel.
- Johan Nezemer sai kodanikuks 1455.a. ja Hans Weydeman 1481. aastal.
- 9.12.1491 (AHB, 62-a) Hans Weydemani lese ja lapse võõrmündrid loovutavad eelmainitud elamu rätsepale Johan van Hagen'ile. - Ta pärines Dortmundist, sai Tallinna kodanikuks 1491 ja abiellus H. Weydemani lesegaga; ta suri enne 1505. aastat.
- 8.08.1505 (AHB, 62-a) surnud Johan Hageni lapse võõrmündrid loovutavad selle elamu (barbierer-)meistrile Roloff van Eck'ile. - R. van Eyk sai kodanikuks 1486.a. ja koostas testamendi 1524. aastal; tema lesk oli raehärra Euert Hesselsi õde Lisske (testament 1536. aastast).
- 2.05.1537 (AHB, 62-b) R. van Eyki lese pärijad loovutavad selle kinnistu oma kaaspärijale, härra Boeth Schroder'ile tema naise pärast. - Boeth Schroder sai kodanikuks 1521, raehärraks 1525 ning bürgermeistriks 1539 ning suri 1546.a.
- 5.05.1555 (AHB, 120-b) surnud bürgermeisteri B. Schroderi pärijad loovutavad elamu ja õue, mis asuvad Oleviste

gildihoone ja Hans van Depe vahel koos mõlema kiviaidaga ja nelja eluruumiga (4 woningen) väikeses tänavas, Püha-vaimu taga, Hans van Depe õuevärava ja "Mustpeade" vahel, Bot Schroder'ile. - Viimane sai raehärraks 1572 ja suri 1602. aastal.

20.10.1620 (NHB, 65) härra Boet Schroderi pärijad loovutavad eelmainitud kinnistu endistes piirides Thomas von Drenteln'ile. - Viimane sai kodanikuks 1611, raehärraks 1627 ja bürgermeistriks 1646 ning suri katku 1657. aastal.

30.04.1658 (NHB, 65) tema pärijad loovutavad oma kaas-pärijale, Carsten von Drenteln'ile tema isale kuulunud kinnistu Pikal tänaval, Oleviste gildi ja surnud Paul Kniperi (nr. 70) vahel, koos elamu taga (Säde tänava ääres) asuvate kiviaitadega.

- Carsten von Drenteln sai kodanikuks 1652 ning suri 1671; tema lesk, Herman Römeri tütar Elisabeth abiellus 1673.a. uuesti Diedrich Dunte'ga (+1680) ja suri ise 1708. aastal.

24.10.1721 (NHB, 65) sissekandest selgub, et selle kinnistu on oksjonilt ostnud kaupmees Bartold Stralborn, kes sai kodanikuks 1720.a., raehärraks 1739 ning suri 1755.a.

Nüüd loovutab see Bartold Stralborn vaadeldava elamu, mis asub Christian von Tiereni kiviaida (endise Oleviste *g (originaalis väike algustäht)* Gildihoone) ja surnud Anthony thor Helle elamu (nr. 70)

vahel, Carl Lindeberg'ile. - Viimane pärines Stokholmist, sai Tallinna kodanikuks 1714 ja suri 1740; tema lesk, Claus Habbe tütar Brigitta Margareta suri 1747. aastal.

Seejärel läks kinnistu üle nende samanimelisele pojale, Carl Lindeberg'ile, kes sai kodanikuks 1749, oli esmalt kaupmees ja hiljem linna kaalukoja valitseja (Stadt Wäger)

ning suri 1784. aastal. Tema lesk, raehärra Wilhelm Hinrich Gerneti tütar, Catharina Margareta suri 1799. aastal.

Nendelt päris selle kinnistu nende tütre Anna Margareta Linbergi (+1823) mees, Wilhelm Gustav Stegeman, kes pärines Tartust, sai Tallinna kodanikuks 1774, raehärraks 1797 ning suri 1813. aastal.

Vaadeldava kinnistu järgmised omanikud olid:

17.10.1830 - Friedrich Gottlieb von Husen, kaupmees

16.08.1832 - Carl Friedrich Seywang, kondiiter

(sellelt sai omale aastakümneteks nimeks Seywangi promenaad, praegune Kalinini tänav).

29.03.1835 - Joh. W. Kunte, kaupmees

17.02.1859 - Julie Wilhelmine Caroline, sünd Kunte

20.12.1860 - Alexander Georg Drewing

13.01.1867 - Adolph Brockhausen

27.07.1897 - Elisabeth Helene Lyfia Brockhausen, sünd.
Brockhausen.

28.04.1906 - Eduard Schreiber.

Arakiri õigs